

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **A. H.,** proti žalovanému: **Finanční úřad pro Liberecký kraj,** se sídlem 1. máje 97, Liberec, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2017, č. j. 445833/17/2607-00540-607648, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 1. 9. 2017, č. j. 59 Af 30/2017 – 24,

takto:

I. Žádost žalobkyně o osvobození od soudních poplatků se zamítá.

II. Návrh žalobkyně na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti se zamítá.

III. Kasační stížnost se zamítá.

IV. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

V. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Včasně podanou kasační stížností brojí žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) proti shora označenému usnesení (dále jen „napadené usnesení“) Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci (dále jen „krajský soud“), kterým byl zamítnut její návrh na ustanovení zástupce pro řízení o její žalobě proti shora označenému rozhodnutí žalovaného a dále též zamítnuta její žádost o osvobození od soudních poplatků. Součástí textu kasační stížnosti učinila stěžovatelka rovněž žádost o osvobození od soudních

poplatků a návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, stejně jako návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[2] Vzhledem k závěrům rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, vyjádřeným v jeho usnesení ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19 (srov. zejm. odstavce 28 a 29), nevzniká podáním kasační stížnosti proti usnesení o neustanovení zástupce a neosvobození od soudních poplatků stěžovatelce poplatková povinnost, stejně jako není dána povinnost zastoupení stěžovatelky ve smyslu § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Nejvyšší správní soud stěžovatelku o tomto zpravil přípisem ze dne 25. 9. 2017, č. j. 2 As 328/2017 – 12, přičemž ji zároveň vyzval ke sdělení, zda na svém návrhu na ustanovení zástupce a na žádosti o osvobození od soudních poplatků trvá. Stěžovatelka nato reagovala přípisem, v němž zdůraznila, že na svých návrzích trvá.

[3] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. „[ú]*častník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.*" Vzhledem k výše uvedené judikatuře rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu je zřejmé, že stěžovatelce v řízení dosud nevznikla žádná poplatková povinnost. Rovněž je třeba uvést, že stěžovatelka v časovém rozmezí přesahujícím jedno desetiletí, v němž Nejvyšší správní soud projednává její kasační stížnosti a jiná podání, nepožadovala takové úkony, které by byly podle Sazebníku soudních poplatků (příloha č. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v příslušných zněních) zpoplatněny, pročež lze s pravděpodobností hraničící s jistotou předpokládat, že jí taková poplatková povinnost nevznikne ani v současném řízení o kasační stížnosti. Krom toho Nejvyšší správní soud poznamenává, že o návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku nerozhodoval, neboť věc projednal přednostně; nadto judikatura Nejvyššího správního soudu dovodila, že krajské soudy jsou v případě napadení jejich rozhodnutí o neosvobození od soudních poplatků kasační stížností zásadně povinny vyčkat rozhodnutí o takové kasační stížnosti předtím, než případně řízení o žalobě zastaví pro nezaplacení soudního poplatku (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2014, č. j. 3 As 125/2012 – 43; odstavec 45), pročež je návrh na přiznání odkladného účinku prakticky bezpředmětný. Poplatková povinnost spojená s návrhem na přiznání odkladného účinku je soudem ukládána až v rámci rozhodnutí o tomto návrhu účinku (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 – 32). Jelikož stěžovatelka není povinna platit v tomto řízení jakýkoli soudní poplatek, nemohou logicky jakékoli její poměry být natolik palčivé, aby zakládaly důvod pro ze své povahy výjimečný postup spočívající v osvobození od soudních poplatků. Předmětná žádost je rovněž prakticky bezpředmětná, pročež ji Nejvyšší správní soud výrokem I. tohoto rozsudku zamítl.

[4] Podle § 35 odst. 9 věty první před středníkem s. ř. s. platí, že „[n]*avrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k*

ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát ". Jak již Nejvyšší správní soud ozřejmil výše, v nynějším řízení není třeba s ohledem na judikaturu rozšířeného senátu a obsah napadeného usnesení trvat na splnění podmínky zastoupení stěžovatelky dle § 105 odst. 2. Krom toho Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost vad prostou, pročež lze konstatovat, že ustanovení zástupce stěžovatelce není nezbytné k ochraně jejích práv, jak vyžaduje výše citované zákonné ustanovení. Výrokem II. tohoto rozsudku proto Nejvyšší správní soud zamítl návrh stěžovatelky na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[5] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu uplatněných kasačních námitek napadené usnesení krajského soudu. Krajský soud k důvodu zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků uvedl, že stěžovatelka k výzvě soudu nedoložila své majetkové poměry, byť k tomuto měla dostatečný časový prostor (přinejmenším 3 týdny). Nekonkretizovala tedy své tvrzení o nedostatku prostředků k hrazení soudních poplatků, ani povinnost důkazní k tomuto tvrzení. Krajský soud dále podotknul, že stěžovatelka v řízeních před tímto soudem vystupuje opakovaně, přičemž jí opakovaně není přiznáváno osvobození od soudních poplatků s tím, že její tvrzení o majetkové situaci jsou buďto neúplná, nebo proto, že je stěžovatelka vůbec nedoloží. V návaznosti na neosvobození stěžovatelky od soudních poplatků pak krajský soud nutně zamítl i její návrh na ustanovení zástupce, neboť právě shledání předpokladů pro osvobození od soudních poplatků je jednou z nezbytných podmínek k vyhovění takovému návrhu.

[8] Nejvyšší správní soud z obsahu spisu krajského soudu zjistil, že krajský soud vyzval stěžovatelku usnesením ze dne 18. 7. 2017, č. j. 59 Af 30/2017 – 19, k vyplnění přiloženého formuláře pro sdělení majetkových poměrů, a dále k uvedení důvodů, ze kterých je navrhované ustanovení zástupce z řad advokátů nezbytné k ochraně jejích práv, to vše ve lhůtě jednoho týdne od doručení. Toto usnesení bylo dle doručenky, jež je součásti spisu krajského soudu, stěžovatelce doručeno fikcí ve smyslu § 49 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v rozhodném znění, dne 31. 7. 2017. Přílohou e-mailové zprávy zaslala stěžovatelka krajskému soudu dne 10. 8. 2017 scan přípisu, datovaného dnem 9. 8. 2017, dle kterého stěžovatelka vyplněný formulář zaslala téhož dne poštou krajskému soudu, společně s vylíčením nezbytnosti ustanovení zástupce z řad advokátů k ochraně jejích práv. Spis krajského soudu ovšem neobsahuje stěžovatelkou avizovaný vyplněný formulář prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech ani obálku, v níž měl být krajskému soudu odeslán, dokonce ani originál přípisu, jehož scan byl krajskému soudu doručen dne 10. 8. 2017 přílohou e-mailové zprávy. Ve spisu krajského soudu následuje až originál napadeného usnesení.

[9] Pokud stěžovatelka v kasační stížnosti namítala, že napadené usnesení hrubě a účelově zkresluje skutkový stav věci, nemůže jí v tomto Nejvyšší správní soud přisvědčit. Výše popsaný obsah napadeného usnesení totiž zcela koresponduje s obsahem spisu krajského soudu. Rovněž jí nelze přisvědčit v tom, že její žádost o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů byly a jsou objektivně důvodné; stěžovatelka je totiž vyjádřila zcela strohým, až formulářovým způsobem. Stěžovatelka

nadto ani nenamítá, že vyplněný formulář o majetkových poměrech krajskému soudu skutečně fyzicky zaslala. Nejvyšší správní soud dále podotýká, že mu není zřejmé, co případně stěžovatelce objektivně bránilo v zaslání scanu vyplněného formuláře přílohou e-mailové zprávy spolu se scanem jejího přípisu ze dne 9. 8. 2017. Lze proto uzavřít, že stěžovatelka k výzvě krajského soudu nedoložila své majetkové poměry, pročež jí krajský soud zcela v souladu s § 36 odst. 3 s. ř. s. osvobození od soudních poplatků nepřiznal a posléze konzistentně s tímto krokem ani nevyhověl jejímu návrhu na ustanovení zástupce z řad advokátů pro předmětné žalobní řízení. Pokud stěžovatelka okrajově namítala, že krajskému soudu jsou její majetkové poměry z úřední činnosti již známy, nezbývá než upozornit, že krajský soud tuto skutečnost v odůvodnění napadeného rozsudku reflektoval s tím, že ani v jiných řízení nebývá stěžovatelka se svými žádostmi o osvobození od soudních poplatků úspěšná. Stěžovatelka se tedy v podstatě dovolávala dřívějších zjištění krajského soudu, která ale přesto nevedla k vyhovění jejím žádostem; tato argumentace tudíž zjevně postrádá logiku.

[10] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, přičemž konstatuje, že napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by byl povinen přihlédnout i nad rámec daný kasační stížností (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Nezbylo tedy, než kasační stížnost výrokem III. tohoto rozsudku zamítnout v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.

[11] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto na základě § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná a nemá proto právo na náhradu svých nákladů. Žalovaný naproti tomu ve svém přípise ze dne 4. 10. 2017 soudu sdělil, že právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti neuplatňuje. Výrokem IV., resp. V. tohoto rozsudku proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že stěžovatelka ani žalovaný nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. října 2017

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu